

Pašreizējā metodoloģija un nākotnes ieceres teritorijas attīstības novērtēšanā Latvijā

Ivita Peipiņa

Valsts reģionālās attīstības aģentūras
Analīzes un pētniecības koordinācijas nodaļas vadītāja
2010.gada 3.novembris

Saturs

- Valsts reģionālās attīstības aģentūras ikgadējais sagatavotais pārskats “Reģionu attīstība Latvijā “
- Reģionālās attīstības indikatoru modulis

***Ikgadējais pārskats
“Reģionu attīstība
Latvijā 200...”***

Pārskata sagatavošanas mērķis

- Sniegt administratīvo teritoriju attīstību raksturojošu informāciju:
 - apkopot galvenos datus par plānošanas reģioniem, republikas pilsētām, novadiem,
 - veikt analīzi par teritoriju attīstības dinamiku un tendencēm.
- Veidot pamatu citiem informatīviem ziņojumiem un tematiskiem pētījumiem.

Analizējamais periods

Plānošanas reģioni – piecu gadu periods

- Momenta rādītāji no 2005. līdz 2010.gada sākumam - raksturo situāciju konkrētā brīdī;
- Uzkrātie rādītāji no 2004. līdz 2009.gadam – raksturo gadā notikušos procesus.

Republikas pilsētas un novadi – divu gadu periods

- Momenta rādītāji no 2009. līdz 2010.gada sākumam;
- 2008. un 2009.gada uzkrātie rādītāji.

Attīstības vērtēšanai izmantotie rādītāji

- **Demogrāfiskie rādītāji (iedzīvotāju skaits, iedzīvotāju blīvums, iedzīvotāju dabiskā kustība, iedzīvotāju migrācija, demogrāfiskā slodze)**
- **Ekonomiskie rādītāji (iekšzemes kopprodukts, nefinanšu investīcijas, iedzīvotāju ienākuma nodoklis, bezdarba līmenis, ekonomiski aktīvie uzņēmumi)**
- **Finanšu rādītāji (pašvaldību ieņēmumi un izdevumi, reģionālās attīstības atbalsta instrumenti)**
- **Vispārinātais rādītājs - attīstības indekss (teritoriju attīstības vērtēšanai, attīstības līmeņa un to izmaiņu salīdzināšanai)**
- **Absolūtie, relatīvie rādītāji, demogrāfiskās prognozes rādītāji.**

Teritoriju attīstības vērtēšanas un analīzes metode- **salīdzināšana**

Salīdzinājums valsts mērogā:

- Teritoriju savstarpējs salīdzinājums.
- Salīdzinājums ar rādītāju vidējiem rādītājiem
 - valstī;
 - reģionā;
 - teritoriju grupā (pilsētu un novadu pašvaldību grupa, piekrastes un pierobežu pašvaldību grupa u.c.).
- Salīdzinājums pēdējā aplūkojamā gada rādītāja vērtībai ar iepriekšējo četrus gadus vidējo vērtību, lai izslēgtu rādītājus nejaušību svārstību;

Starptautiskie salīdzinājumi:

- Ar Eiropas Savienības dalībvalstu vidējiem rādītājiem;
- Ar Baltijas reģiona valstu vidējiem rādītājiem.
- **Salīdzinājums laika gaitā.**

Salīdzināšanas metodes aktualitāte un iespējas

Sistematizētā un pēc **vienas metodikas** veiktā administratīvo teritoriju sociāli ekonomiskās attīstības analīze sniedz ***laikā teritoriāli salīdzināmu informāciju***, kas ļauj vērtēt

- notikušās sakarības,
- meklēt to cēloņus,
- noteikt attīstības tendences,
- vērtēt valsts reģionālās un nozaru politiku ietekmes,
- gūtās atziņas izmantot tālākas attīstības politikas izstrādē.

Latvijas administratīvo teritoriju attīstības vērtēšanas iespējas pēc ATR – problēmas un ierobežojumi

- CSP dati ir tikai pa nedalītām administratīvām teritorijām - pa republikas pilsētām un novadiem. Statistikas uzskaites vienībai jābūt mazākai par administratīvi teritoriālo vienību.
- Samazinātas iespējas novērtēt pilsētu attīstību, jo statistikas dati tiek apkopoti novadu līmenī, bet pilsētas kā atsevišķas analīzes vienības neparādās. Izmantojot citu avotu informāciju, tā ne vienmēr ir salīdzināma.
- Datu pieejamība un konfidencialitāte - lielais mazo novadu skaits rada risku, ka daļa datu novadu griezumā nebūs pieejama konfidencialitātes dēļ.

Iespējamais risinājums

Vairākas informācijas pieejamības un attīstības uzraudzībai kvantitatīvo rādītāju ieguve ārpus valsts statistikas sistēmas

- ✓ *Iedzīvotāju reģistrs,*
- ✓ *Uzņēmumu reģistrs,*
- ✓ *Kredītu reģistrs,*
- ✓ *Valsts kase,*
- ✓ *Valsts zemes dienesta datu bāze,*
- ✓ *Zemesgrāmatu datu bāze,*
- ✓ *Valsts ieņēmumu dienesta datu bāze u.c.*

Reģionālās attīstības indikatoru modulis (RAIM) – mērķi un saturs

Kas ir RAIM?

- Sociālekonomisko rādītāju datu krātuve
- Informācijas avots par teritoriju attīstības tendencēm
- Reģionālās attīstības uzraudzības instruments

Kas paredzēts RAIM? I

Sociālekonomiskie rādītāji

- Atlasīti pieejamie rādītāji, kas raksturo teritorijas attīstību
- 42 pamatrādītāji, kas sadalīti pa galvenajām grupām:
 - a) Iedzīvotāji
 - b) Teritorija
 - c) Ekonomika
 - d) Labklājība

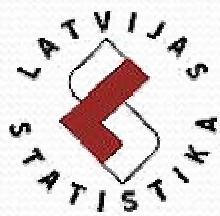
Kas paredzēts RAIM? II

Nozaru politikas ieguldījumu rādītāji

- Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļi (sadalījumā pa teritorijām un nozarēm)
- Projektu skaits pa teritorijām un nozarēm

Kas būs RAIM datu avoti?

TAPIS
Teritorijas attīstības plānošanas
informācijas sistēma

VALSTS KASE

VALSTS IZGLĪTĪBAS
SATURA CENTRS

VESELĪBAS NORĒĶINU CENTRS

Kādas būs RAIM lietotāju iespējas?

- Teritorija profilu apskate
- Rādītāju izmantošana (dinamiskie pārskati)
- Rādītāju izmantošana (statiskie pārskati)

Paldies par uzmanību!